

## Mer än 2 miljoner besökare På 20e internationella bokmässan

Den 6 mars avslutades den årliga, jättelika, internationella bokmässan. Den startade i Havanna 10 februari och drog sedan på turné till alla länshuvudstäder, och avslutades i Santiago de Cuba. I bokmässan ingår inte bara nästan tusen boklanseringar, seminarier och debatter av alla de slag utan också mat och musik och multimedia. Barn, kvinnor och män, ungdomar, miljö var dominerande teman. 1,7 miljoner böcker såldes till de 2,3 miljonerna besökarna i Havanna och övriga 15 länshuvudstäder.

### Kvinna i första person



Ángela Corvea: Jag är biolog, och marin miljöaktivist. Foto: Dixie Edith



Caridad Fresneda Casanova: Jag är radioingenjör, och bygger ut nätet. Foto: Randy Rodríguez Pagés

# Skönhetsmedel, mode och exploatering av kvinnor

Eva Björklund

Det är titeln på en antologi som tilldrog sig stor uppmärksamhet på 20e Internationella bokmässan. Pathfinders engelska original från 1986, med artiklar av Joseph Hansen, Evelyn Reed och Mary-Alice Waters, hade översatts till spanska. Antologins debatt om kroppen och kvinnan, och framför allt om de diktat och den kontroll de utsätts för, startade för över 50 år sedan i New Yorks "The Militant" med Joseph Hansens (Jack Bustelo) provocerande "Är skönhetsmedlen värda en marxistisk analys".

"Det verkar som om den vore skriven idag" kommenterade Isabel Moya, förlagschef på kvinnoförbundet, på det stora seminariet om boken. Den tar upp frågan om kontrollen över kvinnornas kroppar och befastandet av patriarkala värderingar under den explosiva utbredning av konsumtionssamhället som idag nått hela världen och samtidigt hamnat i sin djupaste strukturella kris."

Joseph Hansens artikel slog an en sträng 1954 och beredde vägen för viktiga essäer som "Kvinnofrågan och den marxistiska metoden" av Evelyn Reed och "Skönhetsfetischmen" av Joseph Hansen själv. Isabel Moya konstaterade att dagens moderna exalterade reklamindustri som utlovar ungdom och skönhet inte bara genom alla slags kemiska produkter utan också genom kirurgi, uppstod i sin moderna form under 1950-talet.

"I det kubanska sammanhanget där antalet program för genusstudier blir fler och fler liksom antalet akademiska avhandlingar, berikar boken det marxistiska perspektivet. Men det som framför allt slog an på mig är bokens funderingar över hur kvinnors kroppar kommer att betraktas i ett socialistiskt samhälle."

"Bokens syfte är framför allt att provocera debatten om hur vi förhåller oss till varandra och till mediasamhället. Omgivna av så mycket medialt skräp verkar Evelyn Reed's ord skrivna idag: 'Vår uppgift är därför att avslöja både det kapitalistiska systemet som källan till dessa onda ting och dess massiva propagandamaskin som proppar i kvinnor att vägen till ett framgångsrikt liv går genom varukonsumtion. Att släta över eller acceptera kapitalistiska värderingar inom något område – från politik till skönhetsmedel – är att stötta upp och för alltid befästa detta hänsynslösa system och dess fortsatta kvinnoplågeri'."

Isabel Moya citerade sitt eget förord till en annan bok "Kroppen trimmad i vackra saker" i antologin "Kuba: Hane, man, maskulin" som också presenterades på mässan. "Naken eller klädd, i linne eller polyester, rakad, plockad, tatuerad, målad, utsmyckad med pärlor eller frön, silikonerad, fetttränerad, full av synliga och osynliga ärr, genomstungen på de mest otänkbara platser, blekt, underkastad dieter och gympass eller lämnad åt sitt öde i händerna på kolhydrater och fett, den mänskliga kroppen är en representation av självet och av andra kvinnor och män."